

הלכות הדרף היומי

מסכת מועד קטן

תוכן

- א. תלמיד שנפטר מרבו ולן באותה העיר צריך ליפטר ממנו פעם אחרת.....1
- ב. ועושה אשה תכשיטיה ... כוחלת ופוקסת ומעבירה שרק ... ואפילו עומדת על קברה ... בסיד שיכולה לקפלו במועד שטופלתו במועד2

דף ט.

א. תלמיד שנפטר מרבו ולן באותה העיר צריך ליפטר ממנו פעם אחרת

הנפטר מרבו¹ ליסע לעירו, אף על פי שנטל ממנו רשות כלומר ברכת הפרידה, אם לא נסע ביום הזה אלא לן שמה ונסע למחר, צריך ליטול ממנו עוד הפעם.

י"א² שדין זה אמור דוקא כשלא אמר לו מתחלה שרוצה ללון בעיר, אבל אם הגיד לו בשעה שנטל רשות, א"צ לחזור וליטול ממנו רשות, ויש שכתבו³ שאין לחלק ובכל אופן צריך ליטול רשות⁴.

דף ט:

¹ קמ"א בשו"ע ונו"כ יו"ד רמב"ט

² רמ"א שם מהנמק"י שכתב בן ממאי דאיתא ברי"ף וז"ל כתיב (במלכים א' ח') ביום השמיני שלח את העם וכתיב (בד"ה ב' ז') ביום עשרים וארבע שלח את העם מכאן לתלמיד הנפטר מרבו ולן באותה העיר שצריך ליפטר ממנו פעם שניה עד כאן, וכתב הר"ן פי' שמיני של חג הוא כ"ב בחודש הרי שלקחו רשות לפי שהיה דעתם לשוב לבתיהן ביום כ"ג ומפני שנשארו שם היום ההוא ולנו בעיר הוצרכו לקחת רשות פעם שנית ביום כ"ד אבל ביום כ"ג אף על פי שלנו הלילה אחר כ"ב לא היו צריכין לקחת רשות משום דאדעתא דהכי שיסעו למחר שהיה כ"ג לקחו רשות עכ"ל

³ עיי"ש ש"ך ומ"ז וביאור הגר"א שם שגירסא מוטעית נודמנה לנמק"י בגמ' דהדבר פשוט דט"ס הוא בהרי"ף וז"ל וכתיב ביום כ"ג לחודש שכן הוא בד"ה ב' ו' ובש"ס מ"ק דף ט' סוף ע"א וברש"י והרא"ש שם ובפירוש רש"י ורד"ק בד"ה שם אם כן לפי מה שכתב הר"ן ולפי מה דמשמע פשטא דקרא שלקחו רשות משלמה ע"ד לשוב לבתיהן ביום כ"ג מוכח דבכל ענין צריך לחזור וליטול רשות ואפילו תימא דלא מוכח בקרא מידי מ"מ מנ"ל לחלק וצ"ע.

⁴ עיי"ן בערו"ה שם מג שהצדיק דברי הרמ"א כדי ליישב סתירה לתוספתא.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת מועד קטן

**ב. ועושה אשה תכשיטיה ... כוחלת ופוקסת ומעבירה שרק
... ואפילו עומדת על קברה ... בסיד שינולה לקפלו
במועד שטופלתו במועד**

עושה אשה⁵ כל תכשיטיה במועד, שזהו צורך הגוף הוא וכעין אוכל נפש⁶, ולפיכך עושה כדרכה בלא שינוי ואפילו בטרחה רבה⁷.

לפיכך כל המלאכות שתכליתן קישוט ויופי, אף כשהיא מלאכה דאורייתא⁸, מותרות לכל אשה אפילו היא זקנה או שאין לה בעל למרות שחשיבות היופי אצלה איננה גדולה כבצעירה, או כשיש לה בעל. ועושה זאת כדרכה ללא שינוי, ואף כשקשור בטירחה מרובה. ויש מי שכתב⁹ שבקטנה, אין להקל כי אם באופני הקישוט שאין בהם סרך מלאכה.

שיער שבשאר מקומות שבגוף, מותרת לגלח כדרכה ללא שינוי, כשעושה זאת למטרות יופי וכיוצא בזה. ואף במקרים בהם הסרת השיער כרוכה בטרחה רבה, או שנעשית באופן הגורם לכאב, מותר. מכיון שבסופו של דבר תהנה מכך כשתשיג מטרתה¹⁰.

אולם גלוח ותספורת הראש, אסורים לאשה כמו לאיש¹¹. אמנם אם חלק מהשיער בולט מחוץ למטפחת ואינה מצליחה לכסותו, מותרת לגלחו בכדי שלא יגרום למכשול ששיער באשה ערוה¹².

⁵ שו"ע ונו"כ תקמו ה

⁶ ומכשירי קישוט הגוף כגון תיקון מכשיר להסרת שיער או מכשיר לסלסול שיער לכאורה יש להתיר כמכשירי או"נ וכ"כ בשו"ת באר משה (שמרן) חלק ז סימן ה "אם שרי לתקן לבתולות "עלעקטריק ראללער" לצורך שערן בחוה"מ, נשאלתי כמה פעמים ולא התרתי כי אם לבתולות שהגיעו לפרקן להנשא לאיש (או לנשים הנשואות לצורך פאה נכרית שלהן) שתראה עם שערותי ככל הצורך, אבל לאלו שלא הגיעו לשנותן לא התרתי". ויש אוסרים שהרי אף עשיית מרחץ אסור ליחיד כמבואר בשעה"צ תקמ ז וע"כ שרק מכשירי או"נ ממש הותרו ועיין הערת הגרמ"ש קליין בחוה"מ כהלכתו פ"ז ביאורים אות ד

⁷ ביאור הלכה שם

⁸ ועי' בפרמ"ג שם (א"א ס"ק ח') שכתב "ואף מלאכות דבר תורה בשבת ויו"ט, מותר בחול המועד לצורך קישוט האשה וכתב המאירי (יט. ד"ה ככשתבונן) "וקשוט הנשים, אף הוא בדין אוכל ומכשירי".

⁹ מור וקציה סוף הסי'

¹⁰ מ"ב שם מו

¹¹ מ"ב שם מז ועיין בביאור הגר"א שטעם האיסור משום שלא יכנסו למועד כשהן מנוולין שייך גם באשה אך בפמ"ג א"א ס"ק ט כתב משמע לגלח ראשה אף באשה אסור בחול המועד כמו באיש, אף על גב דלא שייך בה ניול דאדרבה שער באשה בראשה נוי.

¹² חול המועד כהלכתו פ"ג לו בדעת תורה להמהרש"ם זצ"ל סי' זה

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת מועד קטן

וכן אם חלה טבילתה בחול המועד ודרכה לספר שער ראשה לפני הטבילה מותרת לעשות זאת גם בחול המועד¹³.

סידור הפיאה הנעשה על ידי "פיאגית" יש מי שאוסר¹⁴ אפילו כשנעשה לצורך המועד, ויש מי שמתיר¹⁵. ומן הראוי להמנע מכך על ידי שתדאג שיהיה מוכן ומסודר מלפני המועד.

תיקון תכשיטים כעגילים שרשאות צמידים וכדומה אסור לתקן מעשה אומן מכיון שאינו קשור בגופה ממש¹⁶. ויש מתירים¹⁷.

גם לגברים יש תיקוני הגוף שנחשבים כאוכל נפש, כגון מכשיר שמיעה שמותר לתקן גם במעשה אומן¹⁸. וכן תיקון משקפים כשא"א לו לראות בלי זה¹⁹. או מי שנצרך למשקפי שמש שלא יוזק עינו, שמותר לו לתקנם במועד. אפי' במעשה אומן²⁰. אבל מי שלובשם רק לשם תכשיט לאיש אין להקל. ולאשה יש להתיר אם צריכה לשם תכשיט²¹.

¹³ שם ובשיעורי שבט הלוי על הל' נדה, שש"כ פס"ו סעי' כ"ט,

¹⁴ דעת ר' משה פינשטיין בפסקי הגר"מ פיינשטיין ז"ל שבסו"ס זכרון שלמה אות יד

¹⁵ כי כל זה בכלל קשומי אשה כמפורש בשו"ע (שם) מחלקת שיערה לכאן ולכאן, וכל תיקון שיערי שרי עד גילוח או להתוך משעריה שאסור, לתקן קליעותיה בכל אופן או לסרוק אותן בכל אופן שרי, ומה לי שער גופה או שער פאה נכרית ואין זה בכלל גילוח האסור באשה כמו באיש (מ"ב סי' תקמ"ו סקט"ז) דלא שייך איסור גילוח רק בשערת ראשה המחוברות לגופה אבל לא כן בפאה נכרית, שו"ת באר משה (שמרן) חלק ז סימן ה

¹⁶ פירות האילן סק"ט, וע"ע שש"כ פס"ו הערה פ"ט והביאו ראייה מלהלן י: ובחי' הריטב"א קטורי בי ידי. פי' משום דסניא לה לאשה בלאו הכי, ואין זה דומה לעושה אשה תכשיטה במועד שהוא קשור בגופה ממש. אולם אין זה דומה כלל דהא תכשיטים כעגיל הוא בגופה ממש שהרי אי אפשר לה בלא"ה ובושה לצאת כך. אם אין לה אחרים ואינו דומה כלל לקיטרי בי ידי

¹⁷ בשו"ת באר משה (שמרן) חלק ז סימן ז כתב "בתי עינים רק לשם תכשיט לאיש אין להקל ולאשה יש להתיר אם צריכה לשם תכשיט. ועיין בערוך השולחן שם סעיף ז "ואפילו בלא זה א"א להחמיר על אשה בתכשיטה שכל שמחתה הוא בתכשיטה וזהו עונג יום טוב".

¹⁸ וכש"כ בשש"כ פרק ס"ו הערה פ"ה בשם הגרשו"א ז"ל

¹⁹ וכש"כ בפסקי הגר"ש"א ז"ל שבקובץ מבקשי תורה חוה"מ, (אות ל"ג) ובהוט שני פי"א סק"ב

²⁰ שו"ת אגרו"מ או"ח ח"ג סי' ע"ח שו"ת באר משה (שמרן) חלק ז סימן ז

²¹ שו"ת באר משה שם

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>